

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 143/2023-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 33 T 85/2016 z 24. mája 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 1 To 18/2019 z 20. mája 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 22. februára 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorú podal proti rozsudku Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 33 T 85/2016 z 24. mája 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 To 18/2019 z 20. mája 2020.

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 33 T 85/2016 z 24. mája 2018 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1 To 18/2019 z 20. mája 2020 uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“) a iných, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov so zaradením do ústavu so stredným stupňom strázenia. Sťažovateľ hneď v úvode podanej ústavnej sťažnosti konštatuje, že napadol uznesenie krajského súdu č. k. 1 To 18/2019 z 20. mája 2020 mimoriadnym opravným prostriedkom, a to dovolaním, ktoré podal z dôvodov nesprávnej právnej kvalifikácie dotknutého činu [čomu, konštatuje ústavný súd, zodpovedá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“)]. Sťažovateľ tvrdí, že sa nikdy nezmieril a nezmieri s tým, že bol právoplatne odsúdený za stíhanú trestnú činnosť, keďže sa cíti byť nevinný.

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti rozporuje právne závery, na ktorých podklade vo veci konajúce súdy ustálili svoj záver o jeho trestnoprávnej zodpovednosti za stíhanú trestnú činnosť, pričom poukazuje na to, že (i) v jeho trestnej veci nebola ustálená fyzická osoba, ktorú mal uviesť do omylu, keďže uviesť do omylu právnickú osobu je možné len cez uvedenie do omylu fyzickej osoby, ktorá je oprávnená konať za právnickú osobu, čím tak malo dôjsť aj k porušeniu § 2 ods. 10 Trestného poriadku, (ii) vo veci bol ako svedok vypočutý riaditeľ pobočky Slovenskej sporiteľne, a. s., [REDAKOVANÉ], ktorý predkladal príslušné písomné podklady potrebné na schválenie úveru vo výške 400 000 eur do Bratislavy, z čoho je možné prijať záver o tom, že príslušné písomné podklady boli kompletné a správne, teda v poriadku, nefalšované, inak by neboli predložené na schválenie do Bratislavy, (iii) skutok mal byť právne kvalifikovaný ako pokus obzvlášť závažného zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 5 písm. a) Trestného zákona, nie ako dokonaný trestný čin, (iv) nebola ustálená fyzická osoba, ktorá v reťazci schvaľovania úveru nedostatočne preverila adresáta úveru obchodnú spoločnosť AZ Dach Slovakia s. r. o., ktorá musela byť zapísaná v združenom registri bankových informácií s poznámkou o nesplatenom kontokorentnom úvere poskytnutom Tatra bankou, a. s., vo výške 50 000 eur a uspokojenom predajom zálohu, teda že úver bol poskytnutý právnickej osobe aj napriek porušeniu platobnej disciplíny, ktorá mala/musela byť zaevidovaná v predmetnom registri, (v) vo veci konajúce súdy nedostatočne pristúpili k aplikácii zásady *ultima ratio* v predmetnej trestnej veci a napokon (vi) predmetom dokazovania nebol ani skutočný prijímateľ poskytnutého úveru ako konečný beneficiár.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ v petite podanej ústavnej sťažnosti ústavnému súdu navrhol, aby potvrdil dôvody podanej ústavnej sťažnosti a zrušil rozsudok okresného súdu č. k. 33 T 85/2016 z 24. mája 2018 a vec mu vrátil na nové konanie.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) primárne rozsudkom okresného súdu č. k. 33 T 85/2016 z 24. mája 2018 a v sekundárnej rovine aj v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1 To 18/2019 z 20. mája 2020.

6. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika

ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Konceptia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

9. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Ústavná sťažnosť nemá byť podávaná z dôvodu „procesnej opatrnosti či nedotknuteľnosti“ fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ale až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchrannej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

11. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu del'by moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

12. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti je zrejmé, že proti rozsudku okresného súdu č. k. 33 T 85/2016 z 24. mája 2018 podal riadny opravný prostriedok, a to odvolanie, o ktorom

rozhodol krajský súd svojím uznesením č. k. 1 To 18/2019 z 20. mája 2020. Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a), § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Proti uzneseniu krajského súdu č. k. 1 To 18/2019 z 20. mája 2020 sťažovateľ podľa vlastných slov využil mimoriadny opravný prostriedok, a to dovolanie, o ktorom bude rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací. Ústavný súd teda odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť aj v tejto jej časti z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a), § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Za týchto okolností je len sprievodným procesným defektom okolnosť, že sťažovateľ nie je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom, čo je nevyhnutné podľa § 34 zákona o ústavnom súde, a absencia tejto zákonom ustanovenej náležitosti vyvoláva konzekvenciu odmietnutia ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu